

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Грудень 2020 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 18
Департамент статистики та звітності

Головне

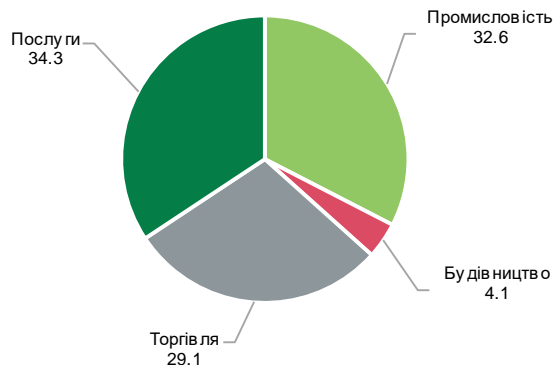

Попри незначне пом'якшення своїх оцінок, бізнес і надалі продовжує песимістично оцінювати результати своєї економічної діяльності в умовах карантину. Очікування підприємств уже понад рік знаходяться нижче рівноважних значень – індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у грудні становив 45.5 (у листопаді – 43.4).

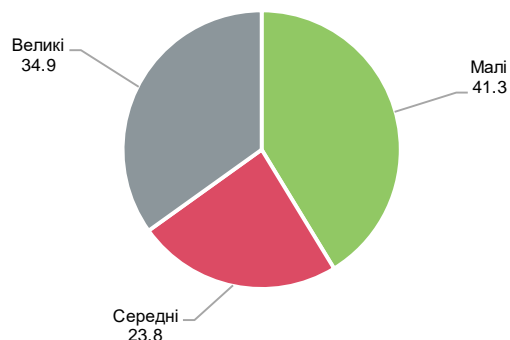
- Третій місяць поспіль підприємства всіх секторів економіки, що беруть участь у щомісячних опитуваннях, песимістично налаштовані щодо результатів своєї діяльності у найближчій перспективі, найсильніше – сектора будівництва, тренд ділових очікувань якого продовжують визначати сезонне скорочення економічної активності та звуження інвестиційного попиту.
- Підприємства всіх секторів очікують зростання цін на власну продукцію/послуги на тлі зростання цін на сировину та цін постачальників.
- Респонденти і надалі налаштовані на зменшення кількості працівників на своїх підприємствах, найбільше – у сфері будівництва.

Паспорт вибірки

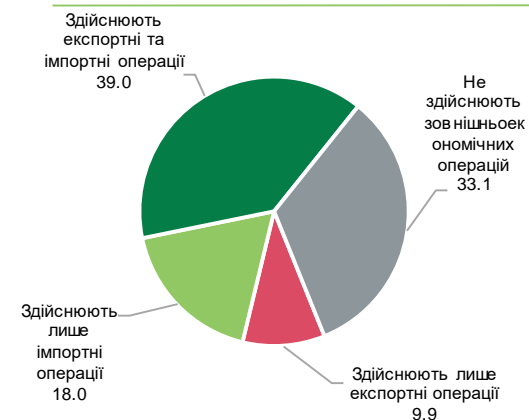
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

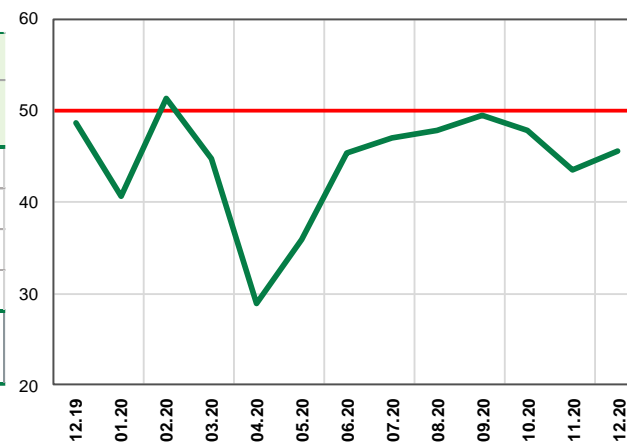

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 03 – 23 грудня 2020 року
- Опитано всього: 172 підприємства
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у грудні порівняно з листопадом

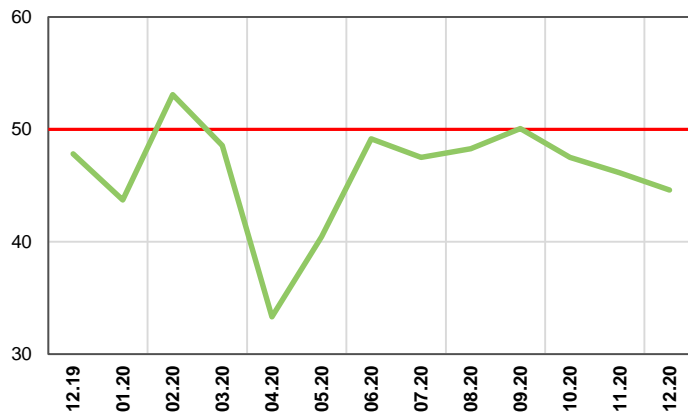
Індекс очікування ділової активності

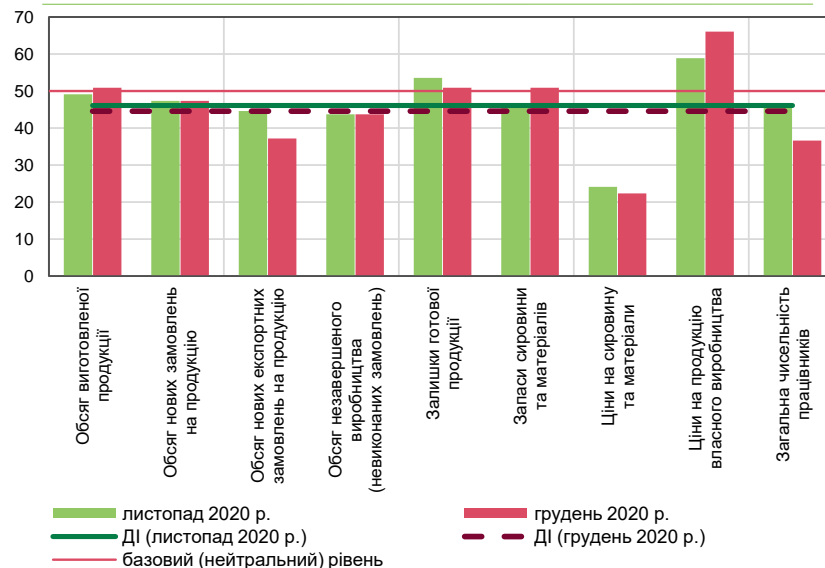
Сектор	Частка сектору у ВВП України (2019 рік), %	Дифузійний індекс		
		Листопад 2020	Грудень 2020	Зміна до попереднього місяця
Промисловість	32.7	46.1	44.6	-1.5
Будівництво	4.7	35.0	39.1	+4.1
Торівля	22.0	47.2	48.5	+1.3
Послуги	40.7	40.1	45.3	+5.2
ІОДА (в цілому по Україні)	X	43.4	45.5	+2.1

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

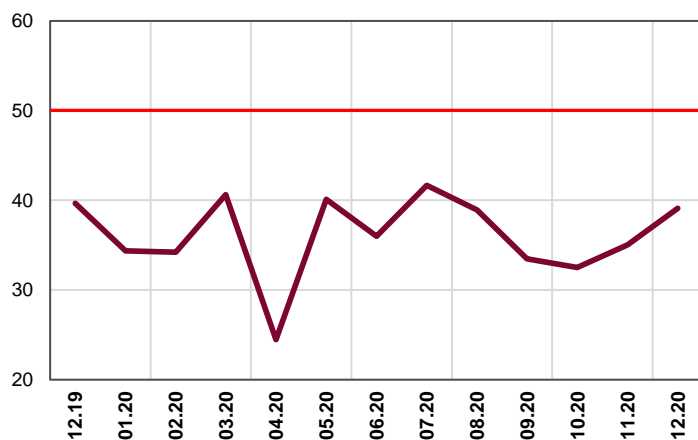
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

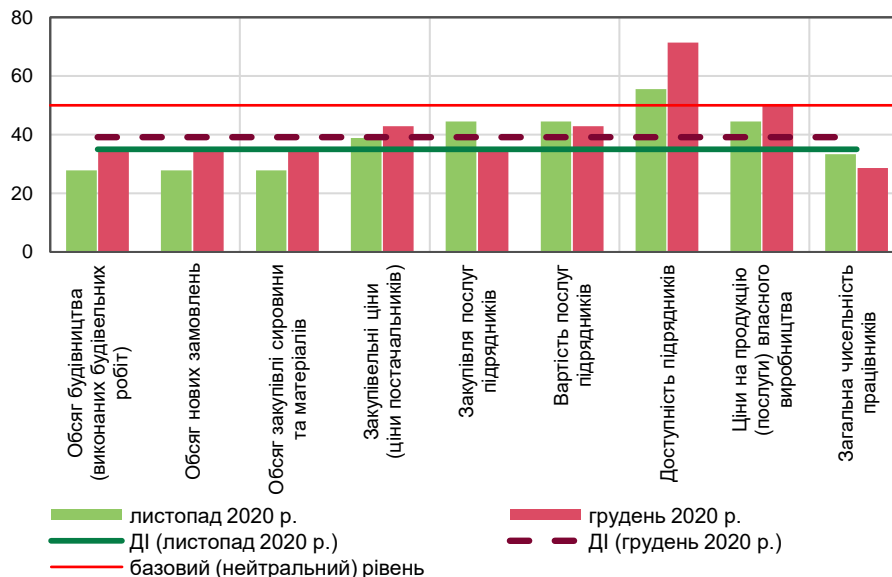
- Підприємства промисловості **продовжують погіршувати оцінки щодо результатів діяльності своїх підприємств**. ДІ сектора у грудні знизився до 44.6 (у листопаді – 46.1).
- **Нижче нейтрального рівня залишаються** очікування щодо обсягів нових замовлень на продукцію, у тому числі нових експортних замовлень. ДІ показників – 47.3 та 37.2 відповідно (у листопаді – 47.3 і 44.6 відповідно).
- **Суттєво посилилися песимістичні очікування щодо загальної чисельності працівників**, зайнятих у секторі: ДІ – 36.6 і є найнижчим значенням сектора за весь період опитувань (у листопаді – 45.5).
- На тлі очікувань щодо зростання цін на сировину та матеріали (ДІ – 22.3) посилилися високі очікування щодо зростання цін на продукцію власного виробництва (ДІ – 66.1).
- Одночасно, попри загальне посилення песимістичних настроїв респонденти **поліпшили оцінки щодо обсягів виготовленої продукції**: ДІ – 50.9 (у листопаді – 49.1).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

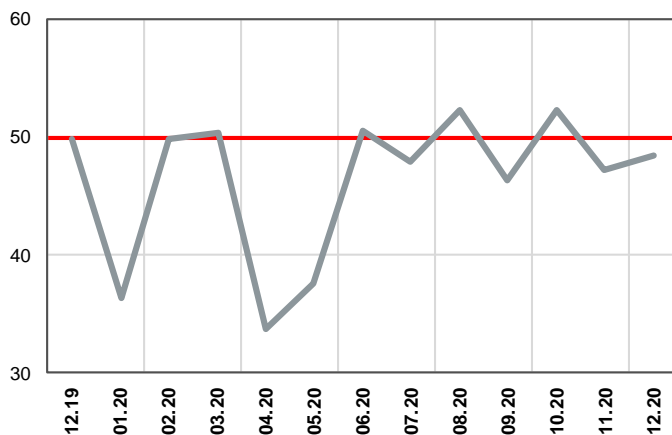
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

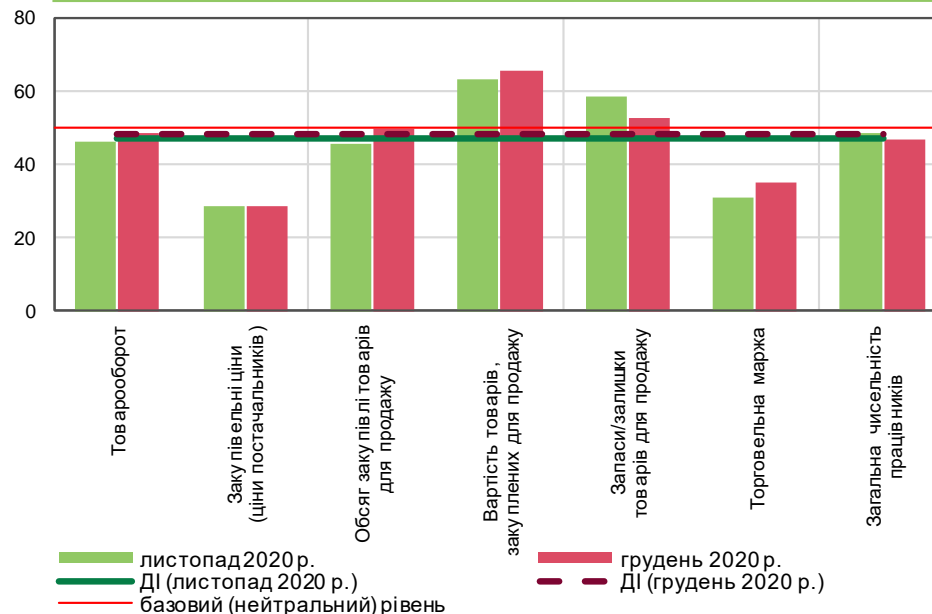
- Незважаючи на незначне поліпшення, **очікування підприємств будівництва залишаються найпесимістичнішими** серед інших секторів економіки. **ДІ сектора – 39.1** (у листопаді – 35.0).
- **Найпесимістичніше підприємства сектора налаштовані щодо загальної кількості працівників** – негативні очікування суттєво посилилися: ДІ – 28.6 (у листопаді – 33.3).
- На тлі високих очікувань щодо цін постачальників (ДІ – 42.9) і вартості послуг підрядників (ДІ – 42.9) зросли очікування щодо цін на продукцію/послуги власного виробництва (ДІ – 50.0).
- Дещо поліпшились очікування щодо обсягів будівництва, обсягів нових замовлень та обсягів закупівлі сировини та матеріалів, проте вони продовжують залишатися значно нижче нейтрального рівня. ДІ показників – по 35.7 (у листопаді – по 27.8).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

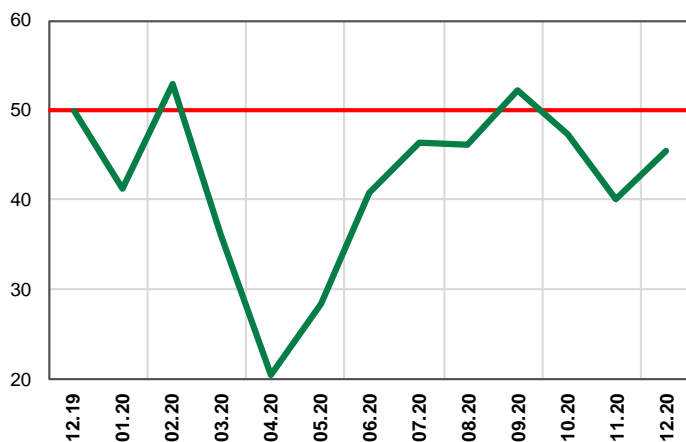
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

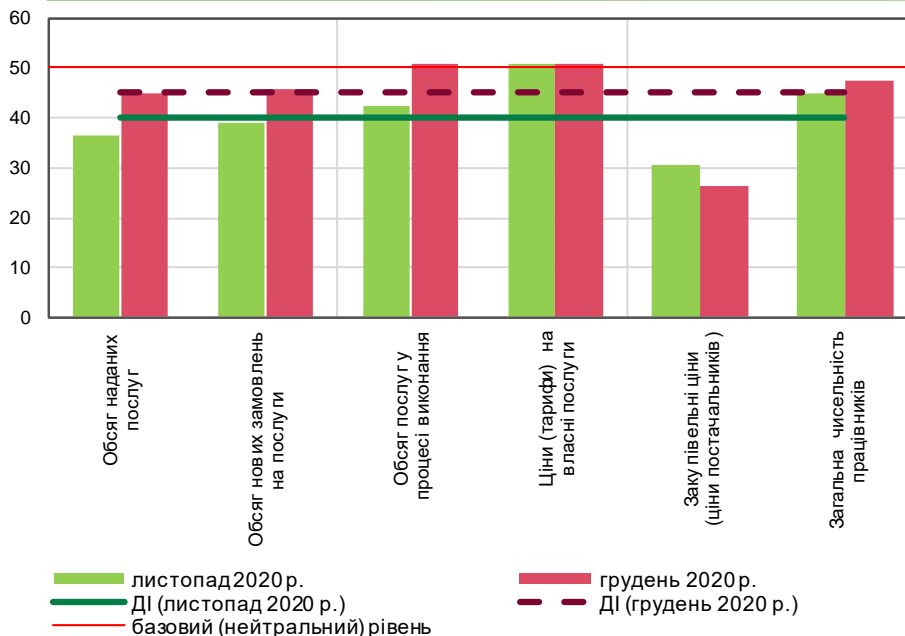
- Попри незначне поліпшення очікування підприємств сфери торгівлі щодо економічної діяльності **залишаються нижче нейтрального рівня: ДІ сектору – 48.5** (у листопаді – 46.7).
- На тлі високих очікувань щодо закупівельних цін посилились очікування щодо зростання вартості товарів, закуплених для продажу (ДІ – 66.0). Одночасно респонденти прогнозують незначне зростання торговельної маржі: ДІ – 35.0 (у жовтні – 31.1).
- **Посилюються песимістичні настрої щодо чисельності працівників**, зайнятих у секторі: ДІ – 47.0 (у листопаді – 48.9).
- Водночас, зважаючи на сезонне збільшення попиту, респонденти поліпшили очікування щодо збільшення товарообороту та обсягів закупівлі товарів для продажу: ДІ – 49.0 і 50.0 (у листопаді – 46.7 та 45.6 відповідно).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Порівняно з іншими секторами, підприємства сфери послуг найбільше поліпшили свої оцінки щодо економічних перспектив грудня. Проте вони не досягли нейтрального рівня: ДІ – 45.3 (у листопаді – 40.1).
- Респонденти поліпшили свої оцінки щодо обсягу наданих послуг, нових замовлень та послуг у процесі виконання: ДІ – 44.9, 45.8 та 50.8 відповідно (у листопаді – 36.4, 39.0 та 42.4 відповідно).
- Попри **зростання цін постачальників** (ДІ знизився з 36.5 до 26.3), підприємства не планують змінювати ціни (тарифи) на власні послуги (ДІ – 50.8).
- Як і підприємства інших секторів, респонденти сфери послуг мають **песимістичні очікування щодо загальної чисельності працівників**: ДІ – 47.5 (у листопаді – 44.9).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у грудні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	27	48	25
Обсяг нових замовлень на продукцію	25	45	30
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	14	47	40
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	7	73	20
Залишки готової продукції	18	63	20
Запаси сировини та матеріалів	23	55	21
Ціни на сировину та матеріали	55	45	0
Ціни на продукцію власного виробництва	38	57	5
Загальна чисельність працівників	2	70	29

Дані опитування підприємств будівництва у грудні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	0	71	29
Обсяг нових замовлень	0	71	29
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	0	71	29
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	14	86	0
Закупівля послуг підрядників	0	71	29
Вартість послуг підрядників*	14	86	0
Доступність підрядників	43	57	0
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	14	71	14
Загальна чисельність працівників	0	57	43

Дані опитування підприємств торгівлі у грудні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	34	30	36
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	48	46	6
Обсяг закупівлі товарів для продажу	32	36	32
Вартість товарів, закуплених для продажу	46	40	14
Запаси / залишки товарів для продажу*	28	38	34
Торговельна маржа	12	46	42
Загальна чисельність працівників	6	82	12

Дані опитування підприємств сфери послуг у грудні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	20	49	31
Обсяг нових замовлень на послуги	19	54	27
Обсяг послуг у процесі виконання	20	61	19
Ціни (тарифи) на власні послуги	7	88	5
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	47	53	0
Загальна чисельність працівників	5	85	10

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:
  - рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;
  - вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;
  - нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.
- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **Композитний індекс (КІ)** – середньозважений показник відповідно до внеску секторів у ВВП України.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)